

Asia: VN/538/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

-

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

JL 11a § Uudelleenkäytön valmistelun edistäminen

On erittäin tärkeää, että uudelleenkäytön valmistelu on mahdollisimman ketterää ja helppoa. Tällä hetkellä menettelytavat ovat varsin raskaita ja byrokraattisia, mikä rajoittaa ja karsii turhaan kiertotalousinnovaatioita markkinoilta. Tärkeää on myös, että eri toimijoita kohdellaan tasapuolisesti kaikkialla Suomessa.

Kannatamme vahvasti luonnoksen kirjausta, että uudelleenkäytön valmistelua harjoittavat yritykset saavat hyödyntää jätettä vain, jos kunta, tuottaja tai muu taho ei sitä itse tee. Ns. kermankuorinnan mahdollisuutta ei tule sallia eikä sitä saa säädöksillä myöskään mahdollistaa. On myös tärkeää, että jätteen luovuttaja voi periä uudelleenkäytön valmistelua harjoittavalta yritykseltä kustannustehokkaasta keräyksestä aiheutuneet kustannukset.

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

-

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

JL 48 § Tuottajavastuu koskee myös etäkaupalla suoraan käyttäjille myytäviä tuotteita

Kiitämme tuottajavastuuvuorituksen selkeästä kohdentamisesta myös kansainväliseen etäkauppaan, mikä on merkittävä parannus aiempaan verrattuna. Kannatamme tätä vahvasti. Tällä hetkellä EU:n ulkopuoliset verkkokaupat ja -alustat eivät vastaa myymiensä tuotteiden ja näiden pakkausten tuottajavastuusta ja sen toteuttamisen kustannuksista, mikä heikentää Suomessa toimivien yritysten kilpailuasetelmaa entisestään. Tämä lainsäädännön porsaanreikä tulee poistaa.

On erittäin tärkeää, että jätelakiin sisällytettäisiin myös kansainvälisten verkkoalustojen toissijainen tuottajavastuuvuoritus, mikäli alustoilla toimivat yritykset eivät noudata tuottajavastuuvuoritustaan Suomeen. Globaalisti toimivat verkkoalustat ovat niin suuria yrityksiä, että niillä on resursseja seurata ja vaatia niiden alustoilla toimivia yrityksiä noudattamaan paikallista ympäristölainsäädäntöä, jos tavaran kohdemaassa sitä edellytetään. Mikäli tätä ei sisällytetä jätelakiin, tämä heikentää merkittävästi Suomessa toimivien yritysten kilpailukykyä entisestään. Lisäksi se heikentää lakiehdotuksessa etäkaupalle annettua veloitetta osallistua tuottajavastuun kustannuksiin, koska tuottajavastuuta valvovalle viranomaiselle asetetaan erittäin haasteellinen valvontatehtävä, jonka verkkoalustat voisivat helposti tehdä itse. Kansainvälisten verkkoalustojen tulee ehdottomasti itse varmistaa, että niiden kautta etäkauppaa käyvät yritykset ovat hoitaneet kohdemaan tuottajavastuuvuoritukset.

JL 48 § Tuottajien tasapuolinen kohtelu

EU:n jätesäädöspaketin täytäntöönpanoa selvittäneen työryhmän mietinnössä (16.9.2019) tunnustettiin tarve edistää tuottajien tasapuolista kohtelua tuottajan koosta riippumatta samoin kuin edistää kaikkien tuottajien osallistumista jätteen päätyneiden tuotteiden jätehuollosta aiheutuvien kustannusten kattamiseen. Tämän takia työryhmä päätyi ehdottamaan pakkausten tuottajavastuun miljoonan euron liikevaihtorajan poistamista. Kannatamme vahvasti jätelakityöryhmän näkemystä asiassa. Asia on siirretty säädettäväksi SUP-direktiivin implementoinnin yhteydessä ja se tulee siinä yhteydessä toteuttaa. Sitä edellytetään myös EU:n jätedirektiivissä.

JL 49a-d§ Kuntien ja tuottajayhteisön yhteistoiminta pakkausjätteen kiinteistöittäisessä keräyksessä

Kannatamme luonnoksessa esitettyä mallia pakkausjätteen kiinteistökohtaisen keräyksen järjestämisestä kuntien ja tuottajien yhteistoimintana, kun seuraavat ehdot täyttyvät:

- Tuottajat vastaavat vähintään 80 %:sta pakkausjätehuollon kokonaiskustannuksia.

- Tuottajat voivat järjestää kiinteistökeräyksen itse, jos keräyksen ehdoista ei päästä sopimukseen kuntien kanssa.

Kiitämme 49§ pykälässä esitettyä tuottajien 80 %:n kustannusvastuuta. Se hieman keventää tuottajavastuullisten yritysten kustannustaakkaa, joka kasvaa merkittävästi lakimuutosten myötä.

Pykäläkohtaisten perusteluiden (49a) mukaan viranomaisen voisi käyttää tuottajaa kohtaan jätelain 128 §:n mukaista laiminlyönnin oikaisemista ja siihen 129 §:n mukaisesti kytkettyä uhkasakkoa, jos tuottajayhteisön ja kuntien välille ei synny sopimusta 30.6.2021 mennessä. Tuottajiin kohdistuva rankaisu-uhka ei mahdollista tasapuolista neuvottelutilannetta eikä siten ole hyväksyttävissä. Kohta on muutettava siten, että tuottajat järjestävät keräyksen itse 30.6.2024 alkaen, jos sopimusta ei synny.

62 § Tuottajan on liityttävä tuottajayhteisöön tai perustettava sellainen yhdessä muiden tuottajien kanssa

Tärkeä linjaus erityisesti valvovan viranomaisen (Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus) näkökulmasta.

JL 62 § Pakkausten tuottajayhteisön toimialan on katettava kaikki pakkausmateriaalit. Uusi hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi on tehtävä viimeistään 30.9.2021

Kannatamme vahvasti esitysluonnoksen kirjausta. Tuottajayhteisöjen on muodostettava uskottava ja tehokas neuvottelukumppani yhteistyöhön kuntien kanssa. Tuottajavastuun nykyistä rakennetta voidaan selkiyttää ja yksinkertaistaa huomattavasti esimerkiksi fuusioimalla tuottajayhteisöjä yhdeksi toimijaksi, joka kattaisi kaikki pakkausmateriaalit. Nykyinen, tarpeettoman monimutkainen tuottajayhteisörakenne ei ole enää kustannustehokas.

JL 63 § Tuottajayhteisössä oikeudet ja velvoitteet on jaettava tuottajien kesken tasapuolisesti toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen ja siten, että vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen

Kannatamme pykäläkirjausta ja toteamme oikeaksi siihen liittyvät perustelut (s. 81), joiden mukaan "Tuottajayhteisön hallinto ja päätöksenteko tulisi järjestää siten, että tuottajien todellinen päätösvalta on oikeassa suhteessa näiden maksuvelvoitteisiin."

JL 64 § Tuottajayhteisön toiminnan turvaaminen

Pidämme tarpeellisena pykälässä esitettyä vaatimusta, jonka mukaan tuottajayhteisön on esitettävä valvovalle viranomaiselle selvitys vakavaraisuudestaan sekä toimintasuunnitelma uudelleenkäytön ja jätehuollon järjestämisestä. Tuottajien entistä läheisempi yhteistyö kuntien kanssa kiinteistökeräyksessä sekä kansainvälisen verkkokaupan yritysten saaminen mukaan kattamaan tuottajavastuuta edellyttävät nykyistä parempaa koordinaatiota eri materiaaleja edustavien tuottajayhteisöjen välillä. Selkein ratkaisu olisi yksi kaikkia pakkausmateriaaleja edustava tuottajayhteisö, jolla on myös parhaat edellytykset uskottavan toimintasuunnitelman esittämiseksi viranomaiselle.

JL 65 § Tuottajayhteisöjen on tarpeellisin yhteistoimin taattava tuottajille mahdollisuus hoitaa eri tuotteita koskevat velvoitteensa yhden toimijan kautta

Kannatamme vahvasti ns. yhden luukun -periaatetta, joka helpottaa yritysten tuottajavastuuvuotteiden toteuttamista.

JL 66a (2. momentti) Toiseen valtioon sijoittautunut etämyyjä voi nimetä Suomeen sijoittautuneen valtuutetun edustajan vastaamaan velvoitteistaan Suomessa tai liittyä suoraan hyväksytyyn tuottajayhteisöön

Hyvä ja tarpeellinen etämyynnin vastuun laajentamiseksi. Jotta pykälä ei jätä mahdollisuutta tuottajavastuun hoitamatta jättämiseen, ehdotamme tiukempaa sanamuotoilua sen kahteen kohteeseen: "...on nimettävä...tai liityttävä...".

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

-

Muiden lakien muutettavat pykälät (ympäristönsuojelulaki, kemikaalilaki, rikoslaki ja laki rikesakkorikkomuksista)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin ja ehdotetuista pykälämuutoksista ja niiden perusteluista

-

Asetusyhteenvedo

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeisestä sisällöstä

Yleisesti VnA jätteistä

Luonnoksen tekstissä jää epäselväksi, tuleeko myös yrityksistä erilliskerätty pakkausjäte toimittaa korvauksetta tuottajien järjestämään jätehuoltoon. Yrityspakkausten erilliskeräys ja kierrätys toimii nykyisellään hyvin, joten sitä ei tulisi muuttaa. Tuottajien vastuun tulee alkaa terminaalista ja jätettä tuottavilla yrityksillä tulee olla mahdollisuus saada tuloa pakkausjätteistä, joilla on positiivinen markkinahinta. Materiaalista saatava tulo kannustaa erilliskeräyksen järjestämiseen.

Elintarvikejätteen määrän vähentäminen

Luonnoksessa on otettu jätedirektiiviä tiukempi linja liittyen käyttämättä jääneiden elintarvikkeiden toimittamiseen uudelleenjakeluun ensisijaisesti ihmisravinnoksi. Direktiivin lähtökohtana on kannustaa elintarvikkeiden lahjoittamiseen ja muuhun uudelleenjakeluun ihmisten ravinnoksi, siten että etusijalle asetetaan ihmisravintona käyttö eläinten rehuna käyttöön ja sellaiseen uudelleenkäsittelyyn nähden, jossa tuotetaan muita kuin elintarvikkeita.

Emme näe asianmukaisena ottaa jätedirektiiviä tiukempaa ruoka-apulahjoituksiin velvoittavaa linjaa, sillä Suomessa jo tällä hetkellä kauppa lahjoittaa laajasti vapaaehtoisesti käyttämättä jääneitä elintarvikkeita hyväntekeväisyyteen. Kaupan alalla tehdään jatkuvasti työtä ruokahävikin edelleen vähentämiseksi niin yrityksissä kuin toimialatasollakin. Mymättä jääneitä elintarvikkeita annetaan Suomen kaupoista joka viikko useille sadoille ruoka-avun yhteistyökumppaneille.

Valtioneuvoston ruokapoliittisen selontekoa Ruoka2030 (VNS 2/2017 vp) käsitellessään eduskunta on kirjelmässään (EK 21/2017 vp) edellyttänyt valtioneuvostoa asettamaan elintarviketjun eri osien ruokahävikin vähentämiseksi numeerisia tavoitteita. Tämän mukaisena toimenpiteenä päivittäistavarakauppa on mukana Suomen ensimmäisessä materiaalitehokkuuden sitoumuksessa, jossa yhtenä tavoitteena on vuoteen 2021 mennessä vähentää päivittäistavarakaupan ruokahävikkiä vuoden 2016 tasolta vähintään 13 prosentilla. Tämä tavoite saavutetaan yritysten käytännön kehitystyön avulla. Kaupan lisäksi elintarvikealan materiaalitehokkuuden sitoumuksessa 2019–2021 ovat mukana elintarviketeollisuus, pakkausala sekä työ- ja elinkeinoministeriö, maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö.

Maa- ja metsätalousministeriön toimeksiannosta Luonnonvarakeskus selvitti jo vuonna 2016 ruoka-apuvelvoitteen vaikutuksia kansanedustajien tekemän lakialoitteen pohjalta. MMM:n elintarvikelainsäädännön ja valvonnan jaoston kokouksen pöytäkirjassa lakialoitteen vaikutustenarviosta kirjattiin seuraavaa: "Huttunen: Kertoi yli sadan kansanedustajan allekirjoittaneen ruokahävikkiä koskevan lakialoitteen (LA 29/2016, aiheesta eduskunnan sivuilla https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/LA_29+2016.aspx) vaikutustenarvioinnista. MMM teetti arvion lakialoitteen toimijoille ja valvonnalle aiheuttamista kuluista sekä lakialoitteen vaikutuksesta jaettavan ruoka-avun määrään ja vaikutuksesta roskiin menevän ruoan määrään. Vaikutustenarviointi valmistui tammikuun lopussa. Lakialoitteen toimijoille aiheuttamat kustannukset arvioitiin merkittäviksi. Myös Evara arvioi jakeluvelvoitteen aiheuttavan lisää kustannuksia. Luovutusvelvoitteen asettaminen ei yksin johda ruokalahjoitusten lisäämiseen ja hävikin vähentämiseen. Ruokalahjoitusten lisäämisessä ei ole ongelmana toimijoiden halukkuuden puute tehdä ruokalahjoituksia, vaan ruoka-aputoimijoiden vähyys ja toimijoiden

resurssien puutteellisuus, eli kuinka lahjoitusten vastaanottajat kykenevät noutamaan ja jakamaan luovutukset ja että kaikki tämä tapahtuu turvallisesti. Ruoan jakamista suoraan myymälöistä (kaupat, leipomot, kunnalliset ravitsemispalvelut) pidettiin monella tavalla ongelmallisena, eikä sitä siis kannatettu. Byrokratian lisäämistä kritisoitiin."

Jätedirektiivin 9 artiklan 1 kohdan g alakohta elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemisestä tai h alakohta elintarvikkeiden uudelleenjakelusta ihmisten ravinnoksi ei edellytä pakottavaa lainsäädäntöä asiassa. Asetusyhteenvedossa luonnosteltu velvoite ei myöskään vastaa jätelakityöryhmän mietinnön 16.9.2019 kirjausta: "Jätelakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 b § yleisestä veloitteesta vähentää elintarvikejätteen määrää. Veloitteella pantaisiin täytäntöön jätedirektiivin 9 artiklan 1 kohdan g alakohta elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemisestä sekä h alakohta elintarvikkeiden uudelleenjakelusta ihmisten ravinnoksi. Velvoite kohdistuisi elintarvikelaissa (23/2006) tarkoitettuun elintarvikkeen tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheeseen sekä majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitettuun ravitsemistoimintaan ja pitäisi sisällään muun ohella toimet käyttämättä jääneiden elintarvikkeiden jakamiseksi turvallisesti eteenpäin esim. hyväntekeväisyysjärjestöille." Kiinnitämme huomiota siihen, että työryhmämuistion vastaisesti asetusyhteenvedossa esitetään toimenpiteiden kohdistamista vain kauppaan ja ravintolatoimeen. Työryhmämuistion kirjaus on toteutettavissa kirjaamalla lakiin yleinen elintarvikehävikin pienentämistä koskeva velvoite ja mainitsemalla sitä toteuttavana toimena elintarvikkeiden lahjoittaminen esimerkiksi hyväntekeväisyysjärjestöille. Markkinaosuudesta laskettuna yli 90 % Suomessa toimivista päivittäistavarakaupan yrityksistä on sitoutunut yllä mainitun elintarvikealan materiaalihokkuuden sitoumuksen tavoitteeseen vähentää elintarvikehävikkiä. Tavoitetta tuetaan myös Luonnonvarakeskuksen hankkeessa "Ruokahävikin seuranta ja vähentäminen – tiekartta kohti kustannustehokkaita, kokonaisvaltaisia ratkaisuja", jota MMM rahoittaa yhdessä Päivittäistavarakauppa ry:n ja Elintarviketeollisuusliiton kanssa.

Myymälöiden kannalta tärkeimmät ennaltaehkäisevät toimenpiteet ovat valikoimien suunnittelu ja asiakaskysynnän ennustaminen. S-ruokakaupoissa hävikkiä minimoidaan myös ilta-alelle, jonka aikana vanhentuvat elintarvikkeet myydään 60 % alennuksella. Näiden toimenpiteiden ansiosta S-ryhmän vuotuinen myymättä jääneen hävikin määrä on 1,5 % myynnistä, joka sekin pyritään aina lahjoittamaan ensisijaisesta hyväntekeväisyyteen. S-ryhmän ruokakaupoista 70% on hyväntekeväisyyskumppani, joka jakaa ruoka-apua omien resurssiensa mukaisesti.

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran (nyk. Ruokavirasto) ruoka-apuohjeen myötä ruoka-avun käytännöt ja vastuut ovat selkeytyneet ja sitä myötä ruoka-aputoiminta on laajentunut muutama vuosi sitten koko maahan. Ohjeiden pohjalta on S-ryhmässä luotu sopimusmallit hyväntekeväisyystoiminnasta sekä myymälöille käytännön toimintaohje elintarvikelahjoituksista. Vapaaehtoinen yhteistyö hyväntekeväisyysjärjestöjen kanssa on sujunut hyvin. Lahjoitettavista elintarvikkeista rajataan pois ainoastaan viimeisen käyttöpäivän ylittäneet elintarvikkeet, sekä ne tuotteet, joita ei tuoteturvallisuuteen liittyvistä syistä voi luovuttaa hyväntekeväisyyteen.

Mikäli elintarvikkeita ei voida lahjoittaa hyväntekeväisyyteen, ne ohjataan hyötykäyttöön. Biojätteeksi päätyvät elintarvikkeet hyödynnetään kompostoinnissa, biopolttoetanolina tai -kaasuna.

Yli 100 S-ryhmän myymälää luovuttaa hyväntekeväisyysjärjestöille kelpaamatonta ruokahävikkiään (etenkin leipäjätettä) raaka-aineeksi bioetanolin valmistukseen. Bioetanolia sisältävää polttoainetta (Eko E85) myydään S-ryhmän ABC-asemilla. Toimipaikoistamme ei mene elintarvikejätettä kaatopaikalle.

Lisäksi uusia innovaatioita ruokahävikin vähentämiseksi ja toisaalta hyödyntämiseksi syntyy kaiken aikaa. Katsomme, että velvoittava lainsäädäntö ei edistäisi tavoitetta pienentää ruokahävikkiä, josta tutkimuksen (MTT 2010) mukaan vain 18 % syntyy kaupoissa.

Kirjanpito

Jätelain uuden 118 a§:n nojalla lisättäisiin asetukseen uusi pykälä, jolla annettaisiin lakia täydentäviä säännöksiä elintarvikealan toimijan velvollisuudesta pitää kirjaa ja antaa tietoja toiminnassaan syntyvästä elintarvikejätteestä. Kirjanpitoon sisällytettäviä tietoja olisivat syntyvän elintarvikejätteen määrä (kg), arvio jätteenä käytöstä poistetun syömäkelpoisen elintarvikkeen määrästä (kg), tiedot jätelajeista; toimitettaessa jäte muualle käsiteltäväksi jätteen vastaanottajan ja kuljettajan nimi ja yhteystiedot; sekä jätteen käsittelytapa.

Tämä on liian yksityiskohtainen vaatimus erityisesti jätteen vastaanottajan ja kuljettajan nimen ja yhteystietojen sekä jätteen käsittelytavan osalta. Kaupat kirjaavat myymättä jääneet tuotteet varastokirjanpitoaan varten tuotteittain tietojärjestelmiin, jota kautta on tarvittaessa saatavissa tarkat tiedot hävikistä ja jätteiden määristä. Lisäksi sivutuotelainsäädännön vaatimuksen mukaisesti kauppa jo tänä päivänä pitää kirjaa syntyvistä sivutuotteista sekä myymälästä lähetetyistä sivutuotteista ja niiden toimituspaikasta. Ei ole mielekäästä laajentaa tätä vaatimusta muihin elintarvikejätelajeihin.

Kaupan hallinnollisen taakan ja kustannusten lisäämisen sijaan tulee asetuksessa säätää jätehuollon toimijan velvollisuudesta toimittaa pykälässä 118a määritellyt tiedot. Nykyisellään erityisesti jätteen käsittelytapa on haastavaa selvittää jätehuoltopalvelun ostajalle, sillä jätteen jäljitettävyyden katkeaa usein siirtokuormausasemalle. Tämän vuoksi on erityisen tärkeää, että asetuksessa säädetään myös yhdyskunta- ja pakkausjätteen esikäsittelylaitoksille velvollisuus pitää kirjaa esikäsittelyn aikana poistetuista jätteistä ja niiden jatkokäsittelytavasta. Mikäli tällaista velvoitetta ei säädetä, vaikeutuu toimijoiden mahdollisuus täyttää omat raportointivelvoitteensa. Tämän vuoksi on myös tärkeää, että jäteasetuksen liitteen 1 hyödyntämiskodeihin tehdään tarvittavat tarkennukset, jotta kirjanpidossa ja raportoinnissa on mahdollista erotella jätteiden valmistelu uudelleenkäyttöön, kierrätys, maantäyttö ja muu hyödyntäminen.

VnA pakkausjätteistä 7-8 § Pakkausjätteen kierrätystavoitteita ei pääosin (pl. alumiini) kiristetä kansallisesti

Tuemme vahvasti luonnoksessa esitettyä linjausta. On erittäin tärkeää, että Suomi ei kiristä pakkausjätedirektiivissä asetettuja kierrätystavoitteita kansallisesti samaan aikaan, kun tavoitteiden laskentatavan muuttuminen vaikeuttaa niiden saavuttamista. Lisäksi harvaan asutussa Suomessa tavoitteiden saavuttaminen on vaikeampaa ja aiheuttaa enemmän kustannuksia kuin monissa muissa EU-maissa. Tavoitteiden kansallinen kiristäminen heikentäisi tuottajavastuunsa hoitavien yritysten kilpailukykyä enemmän kuin on direktiivien puolesta välttämätöntä verrattuna vastuunsa hoitamatta jättäviin yrityksiin.

VnA jätteistä 8 § Yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteita ei kiristetä kansallisesti

Tuemme vahvasti luonnoksessa esitettyä linjausta. On erittäin tärkeää, että Suomi ei kiristä jo muutenkin erittäin tiukkoja jätedirektiivissä asetettuja yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteita kansallisesti. Tavoitteiden saavuttaminen on harvaan asutussa Suomessa vaikeampaa ja aiheuttaa enemmän kustannuksia kuin monissa muissa EU-maissa.

Tekstiilijätteen erilliskeräys

EU-maissa tulee aloittaa tekstiilijätteen erilliskeräys viimeistään 2025 alkaen. Kannatamme direktiivin mukaisesti tekstiilijätteen erilliskeräystä.

Komission keväällä julkaisemassa ohjelmassa todetaan, että vain noin 1 % unionin alueella syntyvästä tekstiilijätteestä hyödynnetään. Hyödyntämisen pullonkaulana ei ole keruu vaan kaupallisesti kannattavien käyttökohteiden puute. Tämän vuoksi on ensiarvoisen tärkeää myös hakea järkeviä hyötykäyttökohteita tekstiilijätteelle ja huolehtia siitä, ettei lainsäädännöllisiä esteitä näille ole.

VnA jätteistä, kierrätysasteen laskentasäännöt

Kannatamme erityisesti uutta säännöstä, joka mahdollistaisi puupakkausten korjauksen laskemisen puupakkausjätettä ja kaikkea pakkausjätettä koskevaa kierrätystavoitteeseen pakkausjätedirektiivin 5 artiklan 3 kohdan ja edellä mainitun komission täytäntöönpanopäätöksen 6 b artiklan mukaisesti.

VnA jätteistä, pakkausjätteiden erilliskeräysvelvoite

Olemme valmiita tukemaan lakiesityksen mukaista ratkaisua pakkausjätteiden kiinteistöittäisen keräyksen tiukoista velvoiterajoista asuinkiinteistöillä, kun samalla varmistetaan luonnoksen JL 49a-d§:ssä esitetty tuottajien 80 %:n kustannusvastuu ja ao. kohdassa kommentoimamme tuottajien

mahdollisuus järjestää pakkausjätteiden keräys asuinkiinteistöiltä itse, ellei sopimusta tuottajien ja kuntien välillä synny.

Lausunnolla olevassa luonnoksessa esitetyt velvoiterajat tuovat pakkaustuottajille merkittävästi lisäkustannuksia, joita voitaisiin nykyisessä taloudellisessa tilanteessa porrastaa voimakkaammin rajaamalla asuinkiinteistökeräystä. Tästä johtuen haluamme nostaa harkittavaksi sen, että valtakunnallinen viiden huoneiston velvoiteraja pakkausjätteiden kiinteistöittäisessä keräyksessä tulisi koskemaan ensivaiheessa vain yli 10 000 asukkaan taajamia. Viime vuonna toimineessa jätelakityöryhmässä tämä vaiheittainen eteneminen sai vahvaa kannatusta. Kiristämällä pakkausjätteiden erilliskeräysvelvoitteita lausunnolla olevaa luonnosta vahvemmin vaiheittain, pystytään samalla varmistamaan toimiva asuinkiinteistöjen pakkausjätteiden keräys- sekä sopimusyhteistyömalli yhdessä kuntien kanssa. Vaiheittaisuus on perusteltua myös siksi, että pakkausjätteiden kierrätystavoitteet ovat saavutettu hyvin ja esimerkiksi muovipakkausjätteiden kierrätysaste on lisääntynyt viime vuosina vapaaehtoisuuden avulla merkittävästi.

VnA pakkausjätteistä 8 § Materiaalikohtaiset kierrätystavoitteet ehdotetaan muutettaviksi tuottajia yhteisesti sitoviksi velvoitteiksi

Tuottajayhteisöä sitovat, materiaalikohtaiset kierrätystavoitteet, tulee selkeästi määrittää siten, että tuottajayhteisöt vastaavat kierrätystavoitteiden savuttamisesta vain niihin liittyneiden tuottajien markkinoille saattamien pakkausjätteiden osalta. Mikäli tuottajia sitovat kierrätystavoitteet olisivat kaikille tuottajille yhteisiä, joutuisivat tuottajayhteisöihin liittyneet tuottajat kustannusvastuuseen myös niiden yritysten kierrätysvelvoitteesta, jotka jättävät velvoitteensa hoitamatta ja joita valvovat viranomaiset eivät saa mukaan järjestelmään. Tämä heikentäisi erityisesti suomalaisten yritysten kilpailukykyä verrattuna ulkomaisiin etäkauppaa harjoittaviin yrityksiin. Kierrätystavoitteen saavuttamista tulee arvioida jätelakia valmistelleen työryhmän mietinnön mukaisesti seuraavasti:

- Tavoitteet koskevat yhteisesti kaikkia tiettyä pakkausmateriaalia markkinoille saattavia tuottajia ja juomapakkausten palautusjärjestelmiä.
- Juomapakkausten palautusjärjestelmät vastaavat juomapakkausasetuksessa säädettyjen kierrätystavoitteiden saavuttamisesta.
- Pantittomien pakkausten tuottajat huolehtivat pakkausjätteen kierrätystavoitteiden saavuttamisesta muilta osin.
- Tuottajayhteisön saavuttama kierrätysaste lasketaan jakamalla tuottajan tietynä kalenterivuonna Suomessa kierrättämän pakkausjätteen paino niiden pakkausten painolla, jotka tuottaja on saattanut markkinoille Suomessa kyseisenä kalenterivuonna.

VnA pakkausjätteistä 9 § Pakkaustuottajien vastuu yrityspakkausten keräämisestä alkaa vastaanottoaikoista, joiden vähimmäismäärää nostetaan 30:stä 60:een

On erittäin perusteltua ja kannatettavaa, että tuottajavastuuta ei uloteta yrityspakkausten kiinteistöittäiseen keräykseen. Yrityspakkausten erilliskeräys ja kierrätys toimivat nykyisellään erittäin hyvin, eikä toimivaa järjestelmää kannata muuttaa. Myöskään EU-direktiivit eivät muutosta edellytä. Ympäristöministeriön LCA Consulting Oy:ltä tilaaman selvityksen mukaan vastaanottoaikojen vähimmäismäärän nostamisella on vähäinen vaikutus jätettä tuottaville yrityksille.

VnA pakkausjätteistä 9 § Alueellisten vastaanottoaikojen minimimäärän alentaminen kuitu-, lasi- ja metallipakkausten osalta 1 850:stä 1 000 pisteeseen

Vastaanottoaikojen minimimäärän alentaminen on tärkeä kustannustehokkaan tuottajavastuujärjestelmän mahdollistamiseksi tilanteessa, jossa kiinteistökohtaista erilliskeräystä lisätään huomattavasti jäteasetukseen tulevilla erilliskeräysvelvoitteella. Lisäksi asuinkiinteistöjen erilliskeräysvaatimuksen laajetessa alueellisten vastaanottoaikojen merkitys vähenee huomattavasti. Ei kannata ylläpitää kahta päällekkäistä järjestelmää.

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

-

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

-

Salminen Terhi
SOK / S-ryhmä